

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Економіка та фінанси закладів сфери обслуговування»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський).
Код і найменування спеціальності	242 Туризм і рекреація.
Тип і назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Туризм».
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр.
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3,5. Загальна кількість годин – 105, із яких: лекцій – 18 год., практичних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – екзамен.
Мова (-и) викладання	Державна.
Навчально-науковий інститут /факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра фінансів, економічних досліджень і туризму
Контактні дані розробника (-ів)	Чіп Людмила Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму liudmyla.chip@pdau.edu.ua +38 066 713 95 38 https://www.pdau.edu.ua/people/chip-lyudmyla-oleksandrivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Основи туризмознавства», «Статистика туризму», «Основи наукових досліджень в туризмі», «Правове регулювання діяльності закладів сфери обслуговування».
Компетентності	Загальні (ЗК): ЗК7. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. Фахові (ФК): ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності. ФК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного). ФК15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства. ФК17. Розуміння місця і значення статистичної, облікової, податкової та аналітичної інформації у забезпеченні діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.

Програмні результати навчання	ПР2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПР10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна). ПР19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань. ПР20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР23. Використовувати теоретичний та методичний інструментарій статистичного, облікового, податкового та аналітичного забезпечення діагностики діяльності суб'єктів туристичного бізнесу.
--------------------------------------	---

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК(SOFT SKILLS)

Опанування соціальних навичок, що забезпечуються навчальною дисципліною: навички комунікації та лідерства; здатність брати на себе відповідальність і працювати в критичних умовах; здатність працювати в команді, вміння залагоджувати конфлікти; управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; здатність до саморозвитку та оволодіння сучасними знаннями

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування у здобувачів вищої освіти системи економічних знань, фінансової культури, практичних умінь і навичок, що дозволяють здійснювати аналіз, оцінку та ефективне управління фінансово-економічною діяльністю закладів сфери обслуговування, зокрема готельно-ресторанного та туристичного бізнесу.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Роль та значення закладів сфери обслуговування в економіці світу та України.
Тема 2. Ресурсний потенціал закладів готельно-ресторанної справи та туризму.
Тема 3. Інвестиційне забезпечення матеріально-технічної бази закладів сфери обслуговування.
Тема 4. Витрати та собівартість підприємств готельно-ресторанного та туристичного бізнесу.
Тема 5. Продукція і товарооборот закладів сфери обслуговування.
Тема 6. Ціноутворення на підприємствах готельно-ресторанного та туристичного бізнесу.
Тема 7. Фінансові результати діяльності підприємств готельно-ресторанної справи та туризму.
Тема 8. Фінансово-майновий стан підприємств готельно-ресторанної справи та туризму і методи його оцінювання.
Тема 9. Фінансове планування закладів готельно-ресторанної справи та туризму.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення);
Наочні методи (демонстрування);
Практичні методи (робота з навчально-методичною літературою: конспектування, розв'язування задач, підготовка реферату);
Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: методи формування пізнавальних інтересів (метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти); методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни; заохочення і покарання; оперативний контроль; вказування на недоліки, зауваження);
Комп'ютерні і мультимедійні методи (використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання).
Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю (опитування); методи письмового контролю (контрольна робота, самостійна робота); методи самоконтролю (самооцінювання).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Наведені у Додатку до силабусу.
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ	
- щодо термінів виконання та перескладання	Практичні завдання виконуються і оцінюються під час проведення практичних занять; завдання самостійної роботи виконуються відповідно до переліку завдань протягом вивчення відповідної теми; перескладання видів робіт відбувається відповідно до діючих нормативних документів.
- щодо академічної доброчесності	Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти ПДАУ. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/informaciyno-analitychni-dokumenty
- щодо відвідування занять	Здобувачі вищої освіти, які навчаються в Полтавському державному аграрному університеті дотримуючись положень Статуту ПДАУ та норм Положення про організацію освітнього процесу в ПДАУ зобов'язані бути присутніми на заняттях і не пропускати їх без поважної причини (хвороба, вагітність і пологи, тощо).
- щодо зарахування результатів неформальної /інформальної освіти	На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera, ВУМ online, EdEra, Українська академія лідерства, Інша Освіта тощо. Особливості неформального / інформального навчання та процедури перезарахування їх як освітнього компоненту або частини освітнього компоненту регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Документи стосовно неформальної / інформальної освіти наведені на сторінці НЕФОРМАЛЬНА / ІНФОРМАЛЬНА ОСВІТА ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/content/neformalna-osvita-4
- щодо оскарження результатів оцінювання	Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження отриманих результатів оцінювання, процедура якого регулюється Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaapro-ocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf .

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні

1. Александрова С.А., Оболенцева Л.В., Світлична В.Ю. Економіка готельно-ресторанного господарства: навч. посібник. Харків: ХНУМГ ім .О.М.Бекетова, 2022. 142 с.
2. Власова Н.О., Краснокутський Н.С., Круглова О.А., Мілош І.В. Економіка ресторанного господарства: навч. посібник. Харків: Світ Книг, 2021. 389 с.
3. Гаврилюк С. П. Сучасні тренди розвитку туристичного підприємництва в Україні Регіональний туризм: сучасні виклики та перспективи розвитку: колективна монографія В. Г. Алькема [та ін.]; ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК». Київ: Університет «КРОК», 2022. С. 117-154.
4. Олійник Т.Г. Економіка і фінанси готельних та ресторанних підприємств: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2023. 129 с.
5. Світлична В. Ю., Александрова С. А. Економіка туризму: підручник. ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 167 с.

Допоміжні

1. Баженова С., Пологовська, Ю., & Качур І. Розвиток готельно-ресторанного бізнесу в умовах сьогодення. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. С. 66-73. DOI: <http://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-38-22>.
2. Гапоненко Г. І. Євтушенко О. В. Економіка туристичного підприємства: методичні рекомендації до вивчення дисципліни (для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація»). Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2023. 72 с..
3. Економіка туристичного підприємства: навчально-методичний посібник для здобувачів вищої освіти природничо-економічного факультету освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 242 Туризм, денної та заочної форми навчання / Олійник О. С. Кам'янець-Подільський. Видавець Ковальчук О. В. 2022. 186 с.
4. Левицька І. В., Басюк Д. І., Климчук А. О., Тарасюк Г. М., Москвічова О. С. Економіка туризму: навч. посіб. Житомир, 2020. 488 с.
5. Мальська М. П., Рутинський М. Й., Білоус С. В., Мандюк Н. Л. Економіка туризму: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 544 с .
6. Матюх С. А. Журба І. Є., Несторишен І. В. Економіка підприємств туристичної галузі: проблеми та перспективи розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2022. № 3. Т.2. С. 7-12.
7. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Єгорова О. В. Методичні аспекти аналізу факторів формування показника вартості туристичних пакетів. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Випуск 85. С. 154-158. URL: http://bses.in.ua/journals/2024/85_2024/29.pdf.
8. Тютюнник Ю. М., Тютюнник С. В., Чіп Л. О. Структурно-динамічна характеристика майнового стану суб'єктів туристичної діяльності в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2025. № 82. С. 335-341. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/82-2025>.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Держкомстату України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/>
6. Офіційний сайт Міністерства економіки, довкілля та сільського господарства України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-ekonomiky-ukraini>
7. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/catalog/ministerstvo-sotsialnoi-politiki-ukraini>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму, протокол від 01 вересня 2025 р. № 1.

Додаток до силябусу

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					разом
	виконання завдань на практичних заняттях	підготовка реферату ¹	підготовка конспекту ²	контрольна робота ³	екзамен	
Тема 1. Роль та значення закладів сфери обслуговування в економіці світу та України.	2	8	2	10		4
Тема 2. Ресурсний потенціал закладів готельно-ресторанної справи та туризму.	2		2			4
Тема 3. Інвестиційне забезпечення матеріально-технічної бази закладів сфери обслуговування.	2		2			14
Тема 4. Витрати та собівартість підприємств готельно-ресторанного та туристичного бізнесу.	2		2	10		4
Тема 5. Продукція і товарооборот закладів сфери обслуговування..	2		2			4
Тема 6. Ціноутворення на підприємствах готельно-ресторанного та туристичного бізнесу.	2		2			14
Тема 7. Фінансові результати діяльності підприємств готельно-ресторанної справи та туризму.	4 (2+2)		2	10		6
Тема 8. Фінансово-майновий стан підприємств готельно-ресторанної справи та туризму і методи його оцінювання.	4 (2+2)		2			6
Тема 9. Фінансове планування закладів готельно-ресторанної справи та туризму.	4 (2+2)		2			24
Всього	24	8	18	30		80
Екзамен	-	-	-	-	20	20
Разом	24	8	18	30	20	100

¹ протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи (підготовка реферату – в кількості 1 од.) по темах 1-9 навчальної дисципліни (за реферат отримуючи максимум 8 балів);

² протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи (підготовка конспекту по темах 1-9 навчальної дисципліни (за кожну тему отримуючи максимум 2 бал);

³ протягом семестру передбачено написання трьох контрольних робіт по темах 1-3 (максимум 10 балів); по темах 4-6 (максимум 10 балів); по темах 7-9 (максимум 10 балів) навчальної дисципліни, при цьому бали виставляються окремими позиціями .

Виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Здобувач вищої освіти отримує за виконання практичних завдань та розрахунків без помилок, проявляє високу здатність до вміння використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму та діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, опановувати процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, використовувати аналітичну інформацію для аналізу діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг. Студент може на високому рівні застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань без помилок та змістовно інтерпретувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення запланованих програмних результатів навчання в повній мірі.
1	Здобувач вищої освіти отримує у випадку не повної відповіді та помилок з виконання практичних завдань та розрахунків, що свідчить про середній рівень навичок здатності до вміння використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму та діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, опановувати процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, використовувати аналітичну інформацію для аналізу діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг. Студент може на достатньому (посередньому) рівні застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань з деякими помилками та інтерпретувати отримані результати, що дає можливість посередньо оцінити формування компетентностей і досягнення запланованих програмних результатів навчання.
0	Здобувач вищої освіти отримує у випадку, відсутності виконаного завдання, що засвідчує факт незасвоєння теоретичного матеріалу та невміння виконання практичного завдання, що не дає можливості оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів.

Реферат

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-8	Здобувач вищої освіти отримує у випадку коли реферат відповідає зазначеним критеріям щодо змісту та оформлення, здобувач вищої освіти здійснив його захист шляхом відповіді на окремі питання, що свідчить про відмінний рівень знань теоретичної підготовки і використання на практиці базових понять з теорії туризму та діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, демонструє високу здатність опановувати принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної систем в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг. Здобувач вищої освіти опрацював достатню кількість літературних джерел та статистичної інформації. Демонструє високу оцінку знань і вмінь оволодівати сучасними знаннями, здатність виявляти проблемні ситуації та пропонувати шляхи їх вирішення.

Кількість балів	Критерії оцінювання
7-8	Здобувач вищої освіти отримує у випадку коли реферат відповідає зазначеним критеріям щодо змісту та оформлення, здобувач вищої освіти здійснив його захист шляхом відповіді на окремі питання, що свідчить про відмінний рівень знань теоретичної підготовки і використання на практиці базових понять з теорії туризму та діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, демонструє високу здатність опановувати принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної систем в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг. Здобувач вищої освіти опрацював достатню кількість літературних джерел та статистичної інформації. Демонструє високу оцінку знань і вмінь оволодівати сучасними знаннями, здатність виявляти проблемні ситуації та пропонувати шляхи їх вирішення.
5-6	Здобувач вищої освіти отримує у випадку позитивного захисту реферативної роботи, в якій присутні недоліки в оформленні роботи, що свідчить про середній рівень отриманих навичок самостійної підготовки, правильності інтерпретацій визначень та категорій. Показано достатній рівень навичок та розуміння і використання на практиці базових понять з теорії туризму та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, демонструє високу здатність опановувати принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної систем в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг. Здобувач вищої освіти опрацював достатню кількість літературних джерел та статистичної інформації. Демонструє високу оцінку знань і вмінь оволодівати сучасними знаннями.
3-4	Здобувач вищої освіти отримує у випадку відносно позитивного захисту реферату: Захист містить неповні відповіді на питання, помилки або нерозуміння основних визначень і категорій. Така ситуація свідчить про задовільний базовий рівень знань і розуміння основ теорії туризму та діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, демонструє посередню здатність опановувати принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної систем в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг. Проявлений посередній рівень теоретичної підготовки з навчальної дисципліни, вміння інтерпретувати визначення та категорії з економіки та фінансів в сфері готельно-ресторанної справи. Здобувач вищої освіти опрацював певну кількість літературних джерел, демонструє задовільний рівень навичок, оволодіння сучасними знаннями.
1-2	Здобувач вищої освіти отримує у випадку задовільного захисту реферату, неточної та: неповної відповіді на питання, допускає помилки, демонструє нерозуміння основних визначень і категорій. Така ситуація свідчить про задовільний базовий рівень знань і розуміння основ економічних та фінансових визначень, понять та категорій. Проявлений низький задовільний (посередній) рівень вміння теоретичної підготовки з навчальної дисципліни, інтерпретування визначень та категорій. Здобувач вищої освіти опрацював певну кількість літературних джерел, демонструє задовільний рівень навичок, знань, вмінь оволодівати знаннями, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
0	Здобувач вищої освіти отримує у випадку відсутності належно оформленого реферату або повної невідповідності тематики реферативної роботи вимогам за змістом і оформленням.

Ведення конспекту

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Наявний теоретичний матеріал, що повністю розкриває сутність базових понять з теорії туризму та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, демонструє високу здатність опановувати процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної системи в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг. Конспект поданий з виділенням і систематизацією головного матеріалу, розкриттям сутності предмета. Занотовані та розкриті питання свідчать про високий рівень розуміння і використання на практиці базових понять з економіки та фінансів суб'єктів туристичної діяльності, особливостей організації готельно-ресторанної справи та здатності здійснювати планування, управління і контролю в діяльності суб'єктів сфери обслуговування.
1	Наявний стислий конспект, розкриває основні питання усіх тем дисципліни. Законспектовано не менш ніж 75% матеріалу, при цьому розкрита сутність поставлених питань. Зміст конспекту свідчить про розуміння і використання на практиці базових понять з теорії туризму та діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, демонструє високу здатність опановувати процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, окремих його підсистем, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної системи в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, закладів сфери обслуговування. Спостерігається достатньо висока оцінка знань і вмінь оволодівати сучасними знаннями, здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
0	Відсутній конспект, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Контрольна робота (2 теоретичні питання, 1 задача)

Кількість балів	Критерії
Теоретичні питання	
3-4	Теоретичні питання містять повну змістовну відповідь, визначено основні категорії, їх сутність та значення. Проявлений відмінний рівень знань теоретичної підготовки та дана правильна інтерпретація визначень та категорій, правильно застосовує економічні та фінансові показники, повністю розкриває їх сутність та значення. Здобувач вищої освіти демонструє високу здатність опановувати принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної системи в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг та змістовно застосовувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.
1-2	Завдання в цілому виконано, але є помилки та теоретичний матеріал не повністю висвітлено. Контрольну роботу виконано з деякими неточностями трактування теоретичного матеріалу, у поясненнях не повністю розкрито зміст. Проявлений посередній рівень знань теоретичної підготовки та розуміння визначень і категорій. Показано певний рівень базових понять з економіки та фінансів закладів сфери обслуговування, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Продemonстровано посередній рівень здатності опановувати принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної системи в

Кількість балів	Критерії
	інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, що дає можливість, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах навчальної дисципліни.
0	Відсутність виконаного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
Задача	
2	Задача виконана без помилок. Проявлений відмінний або добрий рівень знань теоретичної підготовки, правильної інтерпретації визначень та категорій, застосування економічних, фінансових показників та економічних методів для вирішення і розрахунку задач в сфері туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг та готельно-ресторанної справи. Показано високий рівень навичок та розуміння і використання на практиці базових понять та аналізу економіко-фінансової інформації, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної навчальної дисципліни.
1	Здобувач вищої освіти проявив задовільний рівень вмінь застосовувати базові теоретичні знання для вирішення задач в сфері діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг та готельно-ресторанної справи, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної навчальної дисципліни.
0	Відсутність виконаного контрольного завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Виконання завдань на екзамені

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
1-2 теоретичне питання	6-7	Теоретичне питання розкрито повністю, що свідчить про уміння аналізувати економічні та фінансові явища та процеси, інтерпретувати категорії та поняття на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань, демонструє високу здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здобувач вищої освіти демонструє високу здатність опановувати принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної системи в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг та змістовно застосовувати отримані результати, що дає можливість високо оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни.
	4-5	Теоретичне питання містить незначні помилки або неточності, що свідчить про уміння аналізувати економічні та фінансові явища та процеси на основі застосування фундаментальних принципів, теоретичних знань і здатності до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здобувач вищої освіти демонструє здатність на доброму рівні опановувати принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної системи в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг та змістовно застосовувати отримані результати, що дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах даної дисципліни на доброму рівні.

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
	3	Надано неповну та нечітку відповідь на теоретичне питання, що містить помилки та свідчить про фрагментарні знання щодо навичок та знань з економіки та фінансів закладів сфери обслуговування. Здобувач вищої освіти демонструє здатність на задовільному рівні опановувати принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної системи в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг та змістовно застосовувати отримані результати, що дає можливість задовільно оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах навчальної дисципліни.
	1-2	Надано часткову та неточну відповідь на теоретичне питання, що містить помилки, що свідчить про фрагментарні знання щодо навичок та знань з економіки та фінансів закладів сфери обслуговування. Здобувач вищої освіти демонструє здатність на задовільному рівні опановувати принципи, процеси і технології організації роботи суб'єктів туристичного бізнесу, його фінансово-економічної підсистеми, виявляти і пропонувати шляхи розв'язання проблемних ситуацій, визначати значення аналітичної системи в інформаційному забезпеченні діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг та змістовно застосовувати отримані результати, що дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання в межах навчальної дисципліни на низькому рівні.
	0	Відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувачів вищої освіти.
Задача	6	Розрахунки виконані без помилок. Проявлений відмінний рівень вміння аналізувати та застосовувати закони та категорії з економіки та фінансів, правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. Показаний відмінний рівень володіння методичним інструментарієм аналізу господарської діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, продемонстровано високий рівень оволодіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансово-економічних явищ і процесів, вміння застосовувати економічні методи в обраній професії, оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням аналітичної інформації.
	4-5	Розрахунки виконані з незначними помилками. Проявлений достатній рівень вміння аналізувати та застосовувати закони, поняття та категорії з економіки та фінансів підприємств сфери обслуговування та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. Показаний відмінний рівень володіння методичним інструментарієм аналізу господарської діяльності суб'єктів туристичної діяльності, загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансово-економічних явищ і процесів на підприємстві, вміння застосовувати економічні методи в обраній професії, оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням аналітичної інформації.
	3	Виявлені труднощі в практичному застосуванні питань теорії. Допущені помилки у розрахунках та/або висновках. Проявлений достатній рівень вміння аналізувати та застосовувати закони, поняття та категорії з економіки та фінансів підприємств сфери обслуговування, правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. Показаний достатній рівень володіння методичним інструментарієм аналізу економічної

Вид завдання	Кількість балів	Критерії оцінювання
		та фінансової діяльності підприємств сфери обслуговування, загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансово-економічних явищ і господарських процесів суб'єктів туристичної діяльності, вміння застосовувати економічні методи в обраній професії, оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням аналітичної інформації
	1-2	Розрахунки виконані частково, допущені помилки системного, теоретичного, методичного характеру. Висновки відсутні. Не проявлене вміння аналізувати та застосовувати закони, поняття та категорії з економіки та фінансів підприємств сфери обслуговування, правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. Не показне володіння методичним інструментарієм аналізу діяльності суб'єктів туристичної діяльності, загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансово-економічних явищ і процесів на підприємстві, вміння застосовувати економічні методи в обраній професії, оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням інформації
	0	Відсутність виконаного завдання, що не дає можливості формування компетентностей і досягнення результатів навчання.
Разом	0-20	